
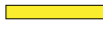

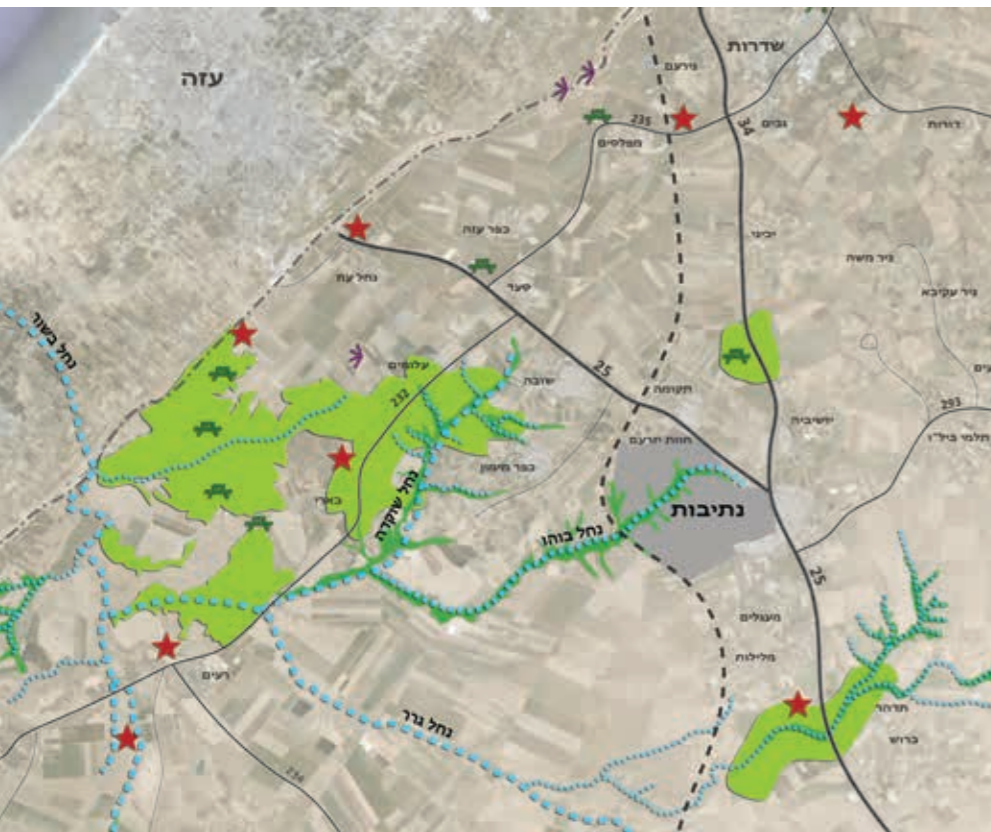

פארק נחל בוהו בעיר נתיבות - מרחבים ומוקדים

- פיתוח באופי יערני לאורך הנחל
- שטחים ציבוריים פתוחים
- טיילת נחל בוהו
- שביל הנחל
- ציר ירוק עירוני
- מסילת רכבת
- פארק האגם - עוגן פעילות
- מוקדים יערניים בפארק
- שכונות
- מוקד עירוני

למעלה: חתך עקרוני מתכנית האב. למטה: נתיבות נחל בוהו במרחב

התפיסה התכנונית של נחל בוהו נובעת ממערך יחסי הכוחות המובנה בסיטואציה התכנונית - עיר חובקת שטח בתרונות המהווה כמעט 10% משטחה הכולל. כיום שותפים כל הגורמים העוסקים בתכנון העיר והפארק להבנה, כי שטח בסדר גודל כזה לא ניתן "לעצב מחדש" כפארק מבית, מסוגנן ועתיר תחזוקה. הכללתה של יחידת נוף כזאת בתוך שטח העיר מחייבת הבנה של הכוחות הפועלים בתוכה, לרבות מערך הניקוז, תופעת ההתחברות הייחודית לקרקע הלס, בתי הגידול אשר התפתחו בתוך הסביבה המיוערת וכו', כמו גם את השפעת האדם עליהם. הרצון הוא לאפשר למערכות הטבעיות להתקיים לצד העיר, לחזק ולתחזק אותן ולאפשר לציבור הרחב ליהנות מן החוויה המיוחדת של שוטטות ושהייה במרחב של "טבע".

ובינתיים נתיבות בתנופת בנייה אדירה. למעלה מ-8,000 יחידות דיור חדשות צפויות לקבל בקרוב אישור בתב"עות חדשות וקצב התחלות הבנייה, העומד על כ-700 יחידות חדשות מדי שנה, אף צפוי לעלות. השכונות החדשות אשר הולכות ונבנות לצד ערוץ הנחל יובליו מהוות לשונות עירוניות הנכנסות אל היער, משיקות לנחל פארק נחל בוהו מהווה תשתית ירוקה, עמוד השדרה המרכזי של מערך השטחים הפתוחים בעיר. מבתי המגורים ומהשכונות יוכלו התושבים להגיע בקלות אל הפארק ולמצוא בו מקום של חיבור לנוף ולמרחב.

הממשק בין הפארק והעיר מבוסס על רצונות אורך המבטאות מעבר הדרגתי בין הנחל לעיר: מהערוץ הפראי והחוויה ה"טבעית" אל הגדות

התרחבות נחל בוהו, מצב קיים

ובליבה נחל - פארק נחל בוהו, נתיבות

אדר' נוף ורדית צורנמל

שקל בפארק, כרבע מאומדן העלות של הקמת הפארק כולו. במימוש חזון הפארק שותפים קק"ל, רמ"י, רשות ניקוז, רשות העתיקות, החמ"ת ועיריית נתיבות. העירייה יזמה ומפתחת גם את פארק האגם, עוגן מרכזי של פעילות לצד פארק הנחל ומשרד התחבורה מממן את הגשרים החוצים את הנחל ומחברים את חלקי העיר. פארק הנחל קורם עור וגידים כתוצר מורכב של מספר גורמי מימון ומשרדי תכנון*. לאור השאלות אשר העסיקו ומעסיקות אותנו לכל אורך תהליך התכנון, יש לבחון מחדש את הניירות אשר נערמים על שולחנות הדייונים, ממלאים את הבגאז' של קבלני הביצוע ותלויים בחדרו של מהנדס העיר.

יכול לשנות תודעה, להפנות את המבט של נתיבות אל הנחל? "נקודת המבט של הנחל" על תנופת הפיתוח בנתיבות היתה נקודת המוצא לתוכנית האב של פארק נחל בוהו, ביוזמה ובמימון של קק"ל. משרדנו התווה את עקרונות התכנון של הפארק, אופיו והממשקים של הנחל והעיר. החיבור בין עיר מודרנית ומערכת הנחל זיכה בשנת 2012 את עיריית נתיבות בציון לשבח על פעולה עירונית מיוחדת מטעם עמותת "אות העיצוב". כיום, למעלה מעשור מהשלמת תוכנית האב, נמצאים מתחמים לכל אורך הנחל בשלבים שונים של תכנון מפורט וביצוע ובשלבי תכנון תב"ע. בשנים הקרובות תמומש השקעה של קרוב ל-50 מיליון

העיר נתיבות צומחת במהירות אל מעבר לנחל בוהו ו"כולאת" בשטחה 900 דונם של שטח יער המתוכנן להפוך לפארק. מה יעשו 70,000 התושבים העתידיים של העיר (כיום יש בה כ-33,000 תושבים) בכל כך הרבה פארק? מה זה בכלל "פארק" בשטח שכולו בתרונות לס ומצוקים, שמתמלא להפליא בחורף בזרימה שטפונית, באביב במרבדי פריחה מרהיבים ובקיץ בקוצים? איך יכול פארק כזה לחבר בין חלקי העיר, החלק הוותיק והחלק החדש, הנמצאים משני צדי? איך בכלל רואים אנשי נתיבות את הנחל? האם יער שניטע בשנות החמישים בידי התושבים הוותיקים הפך ברבות הימים ל"טבע" מקומי? למה לא מגיעים אליו היום? האם תכנון

המוסדרות, המקבלות אליהן פעילות עירונית אינטנסיבית. ערוץ הנחל נמוך בכ- 15 מטר מן המרחב העירוני ומיוצרת בו חוויה אינטימית בתוך מרחב של "טבע עירוני". שבילים מונגשים יזמינו מבקרים לרדת אל הנחל ולגלות את צפונותיו. משם ניתן יהיה לשוטט ברגל או באופניים ב"שביל הנחל", סינגל הקושר את הנחל לכל אורך הפארק ומשם אל מרחב הטיילות הסובב באגן הבשור.

טיילת נחל בווהו, באורך כולל של כשלושה עשר ק"מ, מתוכננת לקשור את השכונות ומתחמי הפעילות לאורך שתי גדות הנחל. הטיילת מחוברת היטב למרחב העירוני, לשביל הנחל וכן לגדה הנגדית, במערך של גשרים ומעברים. תושבי העיר ומבקרים יוכלו לנוע בחופשיות בין הגדות ולאורך הנחל לשם טיול, לפעילות ספורטיבית וגם להשתמש בה כקשר עירוני זמין ויומיומי. בחזון הפארק תפקיד הטיילת לקשור בין מתחמי פעילות שוקקי חיים לאורך הנחל - גינות שכונתיות, מוקדי מסחר ומבני חינוך. הצלחתה של הטיילת ובמידה רבה הצלחת הפארק כולו תימדד ברמת החשיפה של פארק נחל בווהו לתושבי העיר בפעילות יומיומית ואגבית. התכנון על חלקיו המרובים צריך להיבחן מחדש שוב ושוב אל מול המטרה העיקרית - קשירת תושבי נתיבות אל נחל בווהו, והפיכתו לחלק משמעותי בתבנית חייהם.

למעלה: טיילת הפארק לאורך הגדות
משמאל למעלה: שביל הנחל - מקטע מונגש
משמאל למטה: שביל הנחל - סינגל

תוכנית המתאר העירונית: גוגנהיים טוראל אדריכלים

תכנון נופי - תכנון מפורט למתחמים בפארק; תב"עות למתחמי מגורים; אסיף ברמן, נחמיה ארי ורם איזנברג
תוכנית אב לפארק, תכנון מפורט לערוץ הנחל הראשי, למוקד יערני תל בווהו ולטיילות בפארק: צורנמל טורנר אדריכלות נוף. אדריכלים אחראיים בשלבי התכנון השונים: איילת בר אילן, עדי גפן גלזר, תמר אריאלי רונן, דורי בר-לב, ורדית צורנמל.
שותפים איתנו בצוותי התכנון: האקולוג ד"ר גיא רותם; יועצי הניקוז אמנון נטיף ז"ל וירון קוניצ'ר מלביא נטיף; מתכנן הכבישים ניר שלף מאמי מתום; מהנדס הקונסטרוקציה יוסף אבו דוגוש; מנהלי הפרויקט ניר שטרית מאסיף הנדסה ואורן חן מגדיש; ושום דבר מכל זה לא היה קורה בלי הדיאלוג הפורה והאנרגטי עם אדרי נוף זהר צפון מקק"ל דרום ועם מהנדס העיר נתיבות, יולי חיימוביץ.

ורדית צורנמל היא אדריכלית נוף ושותפה עם מיכל טורנר במשרד צורנמל טורנר אדריכלות נוף.